

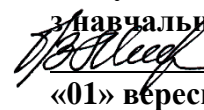
**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

Циклова комісія виробничих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

навчальної роботи

 Оксана МОРОЗ

«01» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО

для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня

«Фаховий молодший бакалавр»

за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології»

за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Коломия 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Технологічна освіта» за спеціальністю 014.10 «Середня освіта. Трудове навчання та технології» за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка. 2023 р. – 16 с.

Розробник: Ілюк Богдан Андрійович – викладач фахових дисциплін, викладач першої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії виробничих технологій
Протокол №1 від «01» вересня 2023 р.

Голова циклової комісії

_____ (підпис)

Дарія БІЛЬ
(прізвище та ініціали)

Робоча програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії виробничих технологій
Протокол №1 від «30» серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

_____ (підпис)

Дарія БІЛЬ
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма здобуття освіти	
		5-6 семестри	7-8 семестри
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	4	
	годин	120	
Загальна кількість аудиторних годин		69	
з т.ч.:- лекції		17	18
- практичні		18	16
Самостійна робота, год.		51	
Форма підсумкового контролю		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» розроблено для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Трудове навчання та технології» за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка .

Мета вивчення навчальної дисципліни – полягає в розширенні знань про історію та розвиток декоративно-ужиткового мистецтва, оволодінні навичками роботи з різними матеріалами та техніками, що використовуються у створення предметів декоративно-ужиткового мистецтва; розвитку креативності та здатності до самовираження через створення унікальних виробів; вивчення дизайну та естетичних аспектів створення предметів декоративно-ужиткового мистецтва з метою покращення їх зовнішнього вигляду та функціональності. Розуміння ролі декоративно-ужиткового мистецтва в сучасному світі, включаючи його соціокультурний та економічний контекст. Поглиблення знань та навичок у сфері декоративно-ужиткового мистецтва. Освоєння методів навчання та педагогічних прийомів для ефективного пояснення виконання технік декоративно-ужиткового мистецтва; вивчення педагогічних аспектів впровадження та оцінювання проєктів учнів. Розуміння важливості розвитку та вдосконалення навичок ручної праці, які

можуть бути набуті в процесі вивчення дисципліни

Дисципліна спрямована на підготовку висококваліфікованих педагогів, які зможуть ефективно передавати знання та навички учням та сприяти їхньому творчому розвитку.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» є:

- ознайомлення із історією та розвитком декоративно-ужиткового мистецтва;
- оволодіння навичками роботи з різними матеріалами та інструментами та техніками їх застосування;
- розвиток творчого мислення і дизайнерських навичок, створення автентичних, оригінальних та унікальних виробів, в яких відображається індивідуальний підхід та естетичний смак здобувача освіти;
- вивчення естетичних принципів та дизайну, дослідження кольорової гармонії, композиції та інших аспектів дизайну;
- розуміння функціональності та практичності застосування виробів декоративно-ужиткового мистецтва, створення предметів, які мають практичне використання;
- розуміння поєднання автентичних та сучасних технологій і методів декоративно-ужиткового мистецтва

Ці завдання допомагають здобувачам освіти отримати комплексні знання і навички в роботі з техніками декоративно-ужиткового мистецтва, які можуть бути використані у практичній роботі та навчанні школярів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей:

Шифр	Назва
Інтегральна компетентність (ІК)	
ІК	Здатність вирішувати складні задачі і проблеми в галузі середньої освіти та педагогіки або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів педагогічних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 6	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 4	Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання
СК 8	Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів
СК 11	Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності

СК 14	Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій та безпечного їх використання

Вивчення дисципліни сприяє розвитку цих компетентностей, які можуть бути корисними як у професійній діяльності, так і в особистому творчому розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до ОПН:

РН3	Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб
РН4	Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності
РН7	Організовувати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання
РН8	Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання
РН10	Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти
РН11	Застосовувати інновації у професійній діяльності
РН14	Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- знання матеріалів та технік декоративно-ужиткового мистецтва, виражальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання виробів;
- знання основних законів теорії композиції, її видів, правил, прийомів та

засобів, розуміння стадій та вимог щодо художньої-образної побудови її та гармонійної організації;

- художні промисли та сучасні виробництва України;
- види та техніки декоративно-ужиткового мистецтва;
- особливості композиційної побудови творів ДУМ;
- найчастіше уживану в декоративних творах символіку, поєднання кольорів;
- властивості різноманітних матеріалів та технічні прийоми роботи;
- зміст і завдання вивчення декоративного мистецтва

вміти:

- вміння аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів для вирішення практичного завдання;
- вміння застосовувати у власній творчості способи інтерпретації, стилізації, трансформації;
- вміння здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації з різних джерел;
- вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями, генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву, працювати в команді та автономно, працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо;
- вміння оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- вміти аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при

формуванні концепції твору та побудові художнього образу;

- вміння оцінювати змістовне навантаження виражальних засобів мистецтва, розуміти вагому роль українських етнокультурних традицій у стилєвих рішеннях творів декоративного мистецтва;

- вміння застосовувати джерела сучасного українського і зарубіжного народного та професійного мистецтва;

- вміння використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях,

- вміння популяризувати надбання національної культурної спадщини, сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації;

- вміння творчо та професійно спілкуватися із застосуванням фахової термінології; взаємодіяти міжособистісно, толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки;

- вміння розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання.

3. Програма початкової дисципліни

Тема 1. Народне мистецтво – невід’ємна складова частина матеріально-художньої культури українського народу

Тема 2. Морфологія – наука про систему виробів народного ДУМ

Тема 3. Практичний курс вивчення контурного та трьохгранно-виїмчастого гуцульського різьблення (“суха” різьба)

Тема 4. Методика навчання ДУМ

Тема 5. Вирішення проектів декоративних виробів

Тема 6. Практична робота. “Проект рамочки декоративної». Техніка виконання та оформлення проекту виробу. Композиція декору.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Народне мистецтво – невід’ємна складова частина матеріально-художньої культури українського народу.	4	2	-	2
2	Тема 2. Морфологія – наука про систему виробів народного ДУМ	22	12	2	8
3	Тема 3. Практичний курс вивчення контурного та трьохгранно-виїмчастого гуцульського різьблення (“суха” різьба)	46	5	28	13
4	Тема 4. Методика навчання ДУМ	16	4	2	10
5	Тема 5. Вирішення проектів декоративних виробів	16	6	-	10
6	Тема 6. Практична робота. “Проект рамочки декоративної». Техніка виконання та оформлення проекту виробу. Композиція декору.	16	6	2	8
	Всього	120	35	34	51

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Народне мистецтво –невід’ємна складова частина матеріально-художньої культури українського народу.	2
2	Тема 2. Морфологія – наука про систему виробів народного ДУМ	12
3	Тема 3. . Практичний курс вивчення контурного та трьохгранно -виїмчастого гуцульського різьблення (“суха” різьба)	5
4	Тема 4. Методика навчання ДУМ	4
5	Тема 5. Вирішення проектів декоративних виробів	6
6	Тема 6. Практична робота. “Проект рамочки декоративної». Техніка виконання та оформлення проекту виробу. Композиція декору.	6
	Всього	35

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Народне мистецтво –невід’ємна складова частина матеріально-художньої культури українського народу.	-
2	Тема 2. Морфологія – наука про систему виробів народного ДУМ	2
3	Тема 3. . Практичний курс вивчення контурного та трьохгранно-виїмчастого гуцульського різьблення (“суха” різьба)	28
4	Тема 4. Методика навчання ДУМ	2
5	Тема 5. Вирішення проектів декоративних виробів	-
6	Тема 6. Практична робота. “Проект рамочки декоративної». Техніка виконання та оформлення проекту виробу. Композиція декору.	2
	Всього	34

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Народне мистецтво –невід’ємна складова частина матеріально-художньої культури українського народу.	2
2	Тема 2. Морфологія – наука про систему виробів народного ДУМ	8
3	Тема 3. . Практичний курс вивчення контурного та трьохгранно-виїмчастого гуцульського різьблення (“суха” різьба)	13
4	Тема 4. Методика навчання ДУМ	10
5	Тема 5. Вирішення проектів декоративних виробів	10
6	Тема 6. Практична робота. “Проект рамочки декоративної». Техніка виконання та оформлення проекту виробу. Композиція декору.	8
	Всього	51

8. Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» використовуються наступні види контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка, тестовий контроль.
3. Виконання виробів (проектів).

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» - залік.

Контрольні питання:

1. Яке мистецтво називається декоративно-ужитковим?
2. Як виражається декоративність у творах декоративно-ужиткового мистецтва?
3. Що таке самодіяльна творчість?
4. Що називається народним мистецтвом?
5. Чим відрізняється професійне декоративно-ужиткове мистецтво від народного?
6. Яке призначення бондарних виробів?
7. Які матеріали використовують у виготовленні бондарних виробів?
8. Які види верби застосовують при плетінні?
9. Як і коли заготовляють лозові пруті?
10. Як і де застосовують плетіння у побуті?
11. Чому зволожують прут перед плетінням?
12. Як розколюють прут для виготовлення лозових стрічок?
13. Які інструменти використовують при лозоплетінні?
14. Для чого використовують плетіння загинів?
15. Найвідоміші місця виготовлення народних іграшок в Україні?
16. З яких матеріалів виготовляли іграшки в Україні?
17. Область застосування декоративних виробів з шкіри?

18. Будова та топографія шкіри?
19. Основні технологічні процеси і операції шкіряного виробництва?
20. Інструменти та обладнання для художньої обробки шкіри?
21. Охарактеризуйте композиційну схему розпису.
22. Яка кольорова гама властива для розпису?
23. Які мотиви зображень використовують для розпису?
24. Які пензлі використовують для розпису петриківські майстри?
25. Художнє травлення металу.
26. Назвіть сплави кольорових металів і їх властивості.
27. Що таке гравіювання?
28. Як називаються вироби з глини?
29. Техніки декорування керамічних виробів?
30. Яким повинно бути робоче місце різьбяра?
31. Які інструменти потрібні для виконання тригранно-виїмчастої різьби?
32. Як наносять орнамент на виріб для різьблення?
33. Як ще називають контурне різьблення?
34. Як переносять орнамент на поверхню виробу?
35. Назвіть інструменти для гуцульського різьблення?
36. Як виконують інкрустацію?
37. Особливість виконання проекту?
38. За якою тривалістю виконують проекти ?
39. Вимоги до оформлення проекту?
40. Процес захисту дипломної роботи?

9.Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» наведені нижче:

"5" (відмінно)

Студент демонструє високий рівень технічної майстерності та творчості. Всі етапи роботи виконано бездоганно, із чітким дотриманням інструкцій і технік. Робота оригінальна, відображає індивідуальний стиль і креативний підхід. Використано різноманітні техніки, що дозволяє створити складні та естетично привабливі вироби. Вибір матеріалів гармонійний та функціональний, без помилок у підборі кольорів та текстур. Виріб виконаний акуратно, всі деталі вироби мають високий рівень якості та точності.

"4" (добре)

Студент демонструє добрий рівень технічної майстерності. Робота виконана правильно, з дотриманням основних принципів техніки. Дизайн роботи гармонійний, але може бути менш оригінальним або трохи простим. Використано базові техніки, робота виконана без значних недоліків, але є певні недоліки в технічному виконанні. Вибір матеріалів відповідає завданню, хоча можуть бути незначні помилки у поєднанні кольорів або текстур. Виріб може мати незначні дефекти, такі як: нечіткі з'єднання, незначні недоліки в загальному виготовленні виробу, але вони не знижують загальної якості роботи.

"3" (задовільно)

Студент демонструє базові знання та навички, але робота має значні недоліки. Виконання технік може бути неповним або з помилками, що вимагає додаткової уваги. Дизайн вироби простий, не завжди відповідає вимогам творчого завдання. Використано обмежену кількість технік, робота виконана не до кінця, є очевидні технічні недоліки (наприклад, нечіткі з'єднання, помилки в обробленні і складанні виробу). Вибір матеріалів є правильним, але їх

використання може бути не зовсім ефективним або відповідним до ідеї роботи. Виріб не зовсім акуратний, є суттєві дефекти, які потребують виправлення.

"2" (незадовільно)

Студент не продемонстрував належного рівня майстерності, робота має істотні недоліки. Техніки виконання мають численні помилки, результат не відповідає стандартам навіть на базовому рівні. Дизайн або ідея роботи недосяжні або неправильні, не виконані відповідно до вимог. Використано техніки або матеріали неправильно, є явні помилки в роботі (наприклад: з'єднання не відповідають стандартам, виріб немає прямого кута на вигляд не акуратний...). Вибір матеріалів є невиправданим або недостатньо продуманим. Виріб виконаний неакуратно, з численними дефектами, які суттєво знижують загальну якість роботи.

9. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Конспект лекцій
3. Зразки послідовності виконання практичних робіт
4. Завдання для контролю знань
5. Робочий зошит
6. Наочність (презентації, схеми, інструкційні картки тощо)
7. Методичні рекомендації до виконання самостійного опрацювання

10. Рекомендована література

Базова

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 2000.
2. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2006.
3. Макрідіна Л. Технологія ТРВЗ – сучасна технологія навчання творчості // Завуч. 2004. №34.
4. М.І.Тимків Усі уроки трудового навчання (хлопці) 5-9 клас. Вироби з деревини.
5. Дмитро Скільський Технічні прийоми художньої обробки деревини. 2012
6. Гулей О. В. Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010, - 152 с.

Допоміжна

1. Робочий зошит з декоративно-ужиткового мистецтва

11. Інформаційні ресурси

Українські освітні портали:

- <http://osvita.org.ua> – освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України
- <http://www.ccf.kiev.ua/> – соціальна освіта в Україні (організація семінарів, тренінгів, дистанційна освіта у галузі соціальної педагогіки)

Сервіси дистанційного навчання:

- <https://vseosvita.ua/library/trudove-navcanna>
Трудове навчання – методичні матеріали <https://nuschool.com.ua/> Трудове, технології, дизайн, творчість
- <https://www.facebook.com/groups/1775468302718754/> Трудове навчання в українській школі
- <https://www.facebook.com/groups/597366907085699/> Трудове навчання та технології в школі онлайн
- <https://naurok.com.ua/biblioteka/trudove-navchannya>
- Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво <https://studfile.net/preview/2412667/>